

ZÁKLADNÍ ŠKOLA NOVÁ PAKA, HUSITSKÁ 1695
absolventská práce

Kreslení podle pravé mozkové
hemisféry

Jiříčková Barbora

Vedoucí absolventské práce: Mgr. Zdeňka Holá

Předmět: Výtvarná výchova

Školní rok: 2015 - 2016

Prohlašuji, že jsem ročníkovou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a materiálů. Všechny použité zdroje jsem citovala. Souhlasím s tím, aby má ročníková práce byla k dispozici zájemcům o její studium.

V Nové Pace 20. 5. 2016

Obsah

1. Úvod	4
2. Knížka	4
3. Mozkové hemisféry	5
4. Postup	6
4.1 Cvičení „Váza a obličej“	6
4.2 Cvičení „Kresba vzhůru nohama“	7
4.3 Cvičení „Negativní prostor“	8
4.4 Cvičení „Perspektivní pozorování“	9
5. Výsledek	10
6. Závěr	12
7. Zdroje	12

1. Úvod

Svou absolventskou práci jsem věnovala výtvarné výchově, konkrétně kreslení podle pravé mozkové hemisféry. Spojila jsem umění s vědou.

Inspirovala jsem se knížkou „naučte se kreslit PRAVOU MOZKOVOU HEMISFÉROU“ od Betty Edwards, kterou jsem dostala od babičky.

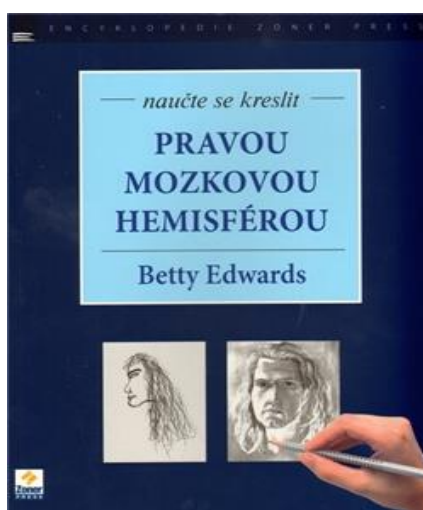
Můj cíl je prokázat, zda postupy výuky kresby v této knížce fungují a zda je možné se v kresbě zdokonalit.

Už od dětství ráda kreslím a maluji a tato záliba mi vydržela až dodnes, a proto od příštího roku nastupuji na střední uměleckou školu ve Velkém Poříčí.

2. Knížka

Knížka obsahuje informace o výzkumu mozkových funkcí související s kreslením, ale hlavně řeší problémy nevyužívání schopností pravé mozkové hemisféry. V knížce se nachází jednotlivá cvičení, která nás učí tuto naši mozkovou funkci využívat, především v oblasti portrétů. Z primitivních kreseb se mají stát kresby profesionální.

Původně jsem chtěla knížku použít jako pokus na sebe, ale po konzultaci s paní učitelkou Holou, jsme dospěly k názoru, že základy této knížky ovládám, a proto jsem tento pokus zkusila v mé třídě.

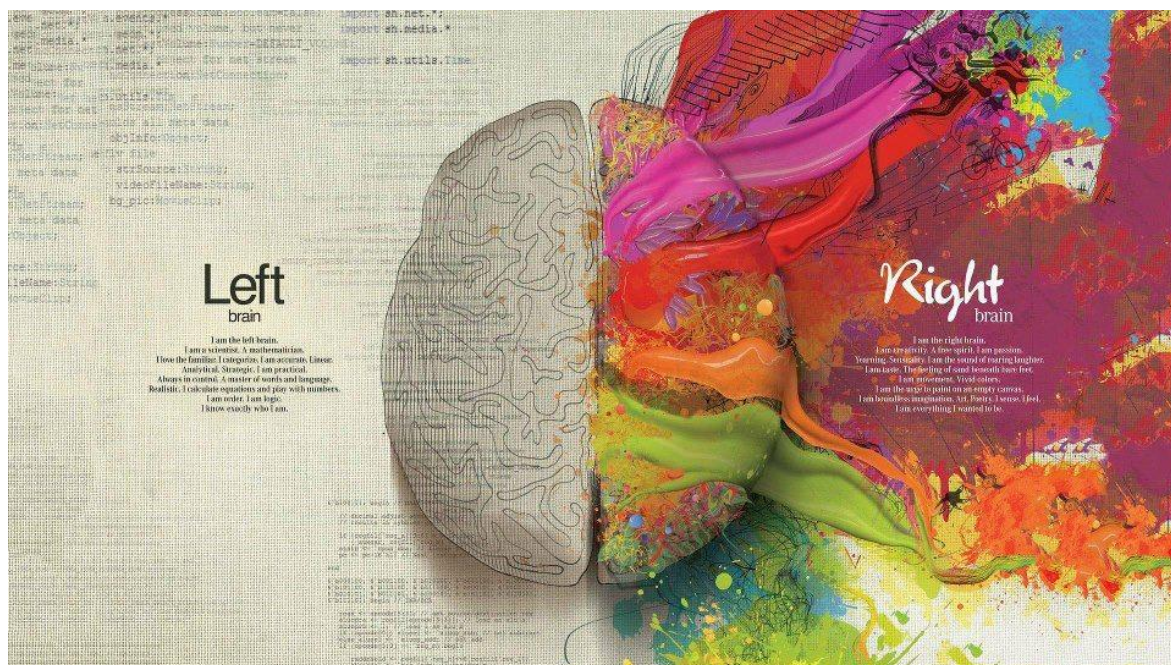
Obrázek č. 1 Kniha

3. Mozkové hemisféry

Mozek je rozdělen na pravou a levou mozkovou hemisféru.

- **Pravá hemisféra** ovládá levou polovinu těla a také nervový systém. Je sídlem tvořivosti a fantazie. Díky ní vnímáme barvy, rytmus, ale i vůně, chutě a emoce.
- **Levá hemisféra** ovládá pravou polovinu těla. Také je sídlem logiky, řeči, vůle, faktů, dat a čísel.

Úkoly v knížce jsou navrženy tak, aby mozek postavily před problém, který jeho levá polovina nedokáže, či odmítne vyřešit. Kreslení je především funkcí pravé hemisféry a její učení napomůže co nejvíce odstranit vliv levé hemisféry. Problém ale je, že levá část mozku je dominantnější, rychlejší a často přispěchá s řešením dřív, přestože to není vůbec žádané.

Obrázek č. 2 Pravá a levá mozková hemisféra

4. Postup

Po dobu osmi týdnů jsem vedla hodiny výtvarné výchovy ve své třídě. První úkol byl nakreslit svůj autoportrét bez toho, abych jim mohla jakkoliv poradit. Poté jsme s paní učitelkou Holou vybraly z knížky čtyři cvičení, které bude muset třída vypracovat.

4.1 Cvičení „Váza a obličej“

Zde měli žáci úkol nakreslit vázu, ve které můžeme rovněž vidět profily dvou osob (obr. 3). Téměř všichni zažívají u tohoto cvičení trochu zmatku či konfliktu. Jde o to, když měníte směr vašeho tahu, ale vy nevíte jakým směrem se vydat a kolikrát ani nejste schopni pohnout tužkou. Zde musíme používat prostorovou část mozku, která chápe vztahy velikostí, tvarů, úhlů a křivek a přesně to, se zde učíme používat. Spolužákům se zdálo snazší kreslit tvar vázy a profily si to pouze kontrolovat, a tak to uvádějí i v knížce.

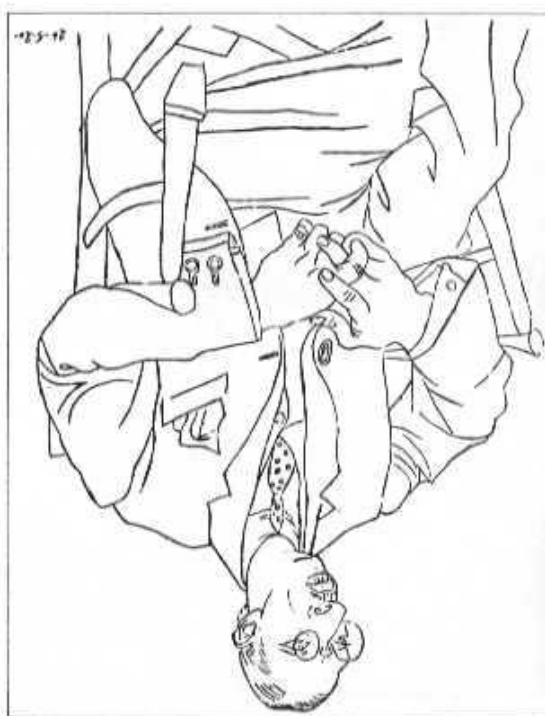
Obrázek č. 3 Váza a obličej

Obrázek č. 4 Kreslení vázy

4.2 Cvičení „Kresba vzhůru nohama“

Dalším úkolem bylo kreslení obrázku vzhůru nohama (obr. 5). To donutí mozek, aby nekoukal na obrázek jako takový, ale viděl pouze linie. Přesně to potřebujeme, abychom se dokázali přesměrovat z levé hemisféry na pravou. Ve třídě byli velmi překvapeni, jak dobře se jim kresba povedla, přestože za normálních podmínek, kde by měli obrázek natočený na sebe, by to nezvládli tak dobře.

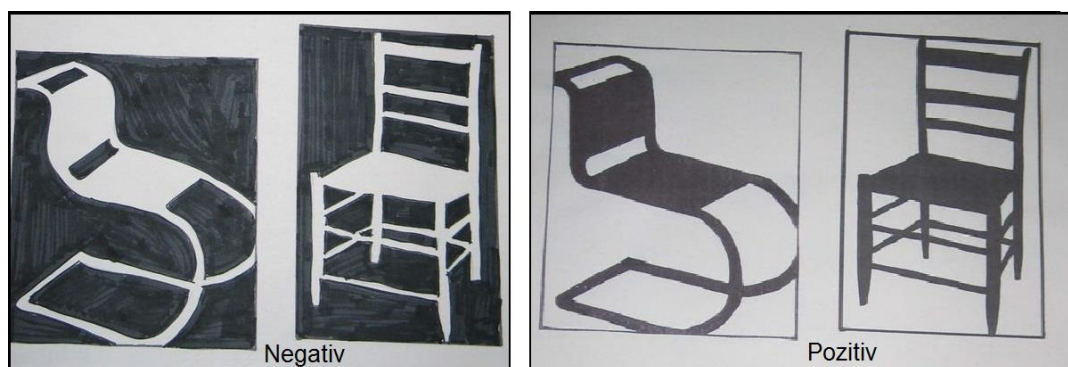
Obrázek č. 5 Kreslení vzhůru nohama (autor Pablo Picasso)

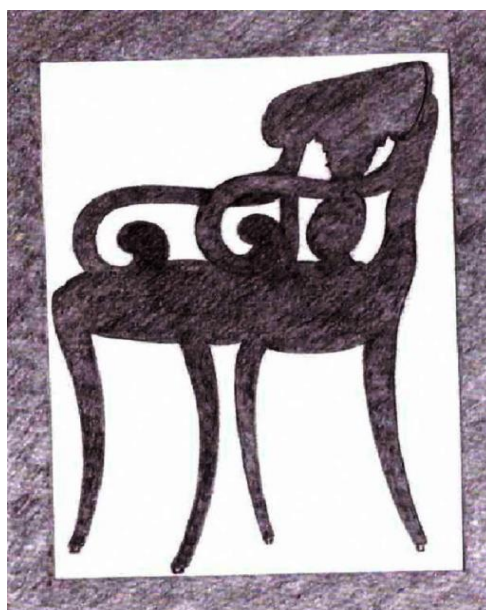
Obrázek č. 6 Kreslení vzhůru nohama

4.3 Cvičení „Negativní prostor“

Zde se moji spolužáci učili vnímat negativní prostor. Když se člověk učí kreslit a pokouší se nakreslit židli, překáží mu jeho vlastní podrobné znalosti o ní. Například že sedátko musí být dost velké, aby člověka udrželo, nohy židle jsou všechny stejně dlouhé a podobně. Všechny tyto informace nás v kresbě akorát brzdí. Důvodem je, že z různých pozorovacích úhlů se může sedátko židle jevit jako úzký proužek, na který by se nedalo posadit a nohy mohou mít zdánlivě jinou délku. Tudíž bychom neměli kreslit židli, ale prostor kolem židle a s tím nám pomůže negativní kresba (obr. 7). Žáci měli za úkol vytvořit z pozitivní kresby kresbu negativní (obr. 8).

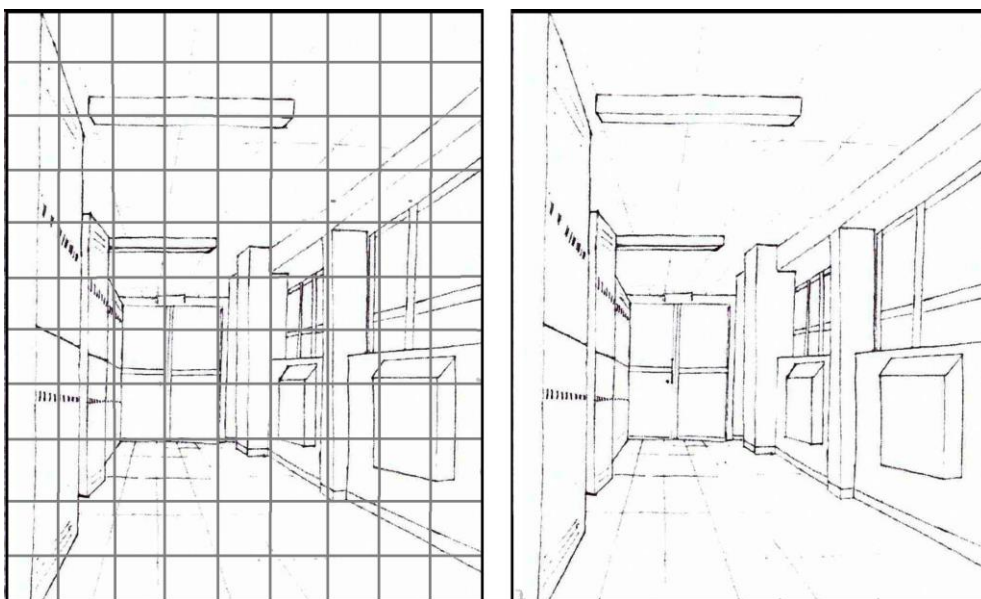
Obrázek č. 7 Negativní a pozitivní kresba

Obrázek č. 8 Pozitivní kresba (autor Jeanne O'Neil)

4.4 Cvičení „Perspektivní pozorování“

Posledním cvičením bylo perspektivní pozorování s pomocí čtvercové sítě. Žáci dostali obrázek prostoru (obr. 9), na který si narýsovali čtvercovou síť v libovolném poměru. Na čistý papír nanесли totožnou čtvercovou síť a na tu překreslovali obrázek prostoru. Síť jim pomohla pochopit, jak se předměty ve vzdáleném prostoru zmenšují a sbíhají.

Obrázek č. 9 Perspektivní pozorování se čtvercovou sítí a bez

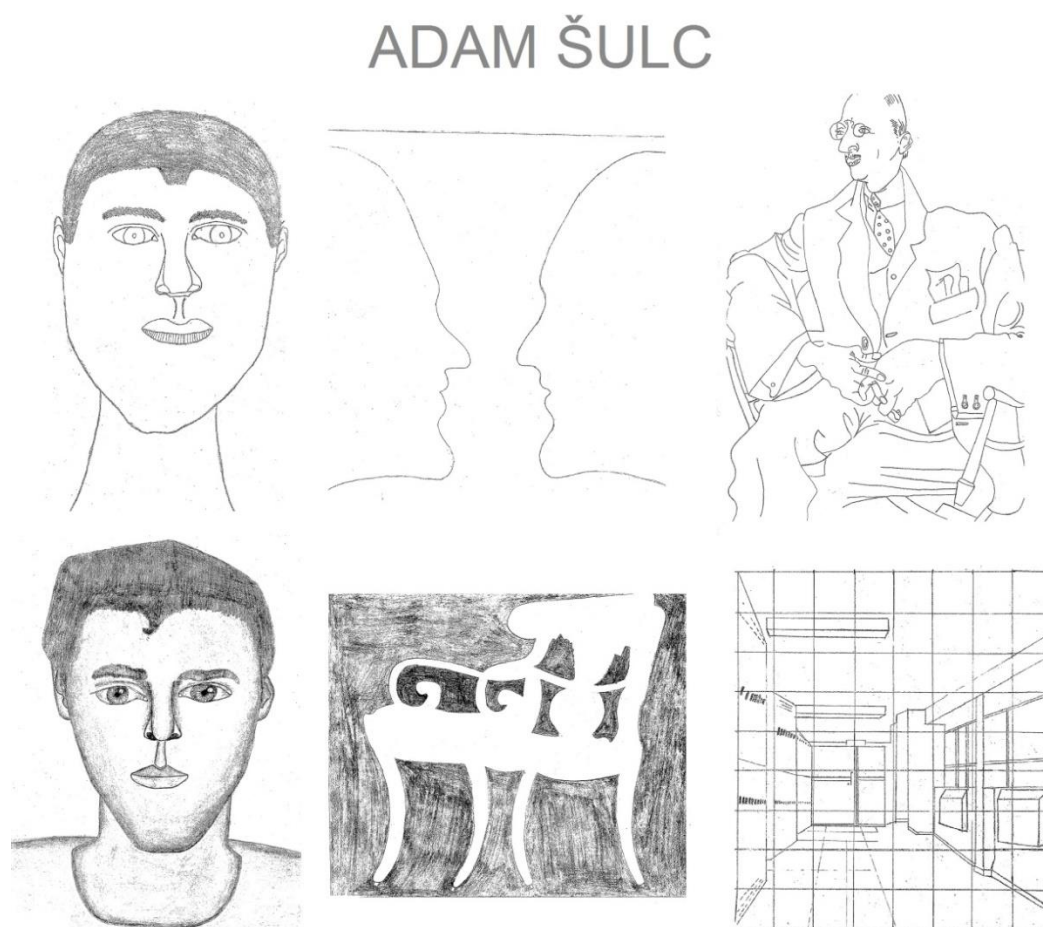
Obrázek č. 10 Rýsování čtvercové sítě

Závěrečnou kresbou byl opět autoportrét, abych mohla porovnat rozdíl mezi prvním a posledním obrázkem. Zde jsem už spolužákům s portrétem mohla pomoci.

5. Výsledek

Poslední fází pokusu bylo porovnání prvního a posledního portrétu. Výsledek velmi záležel na přístupu žáků, některým se dokonce povedl více první portrét než ten druhý, protože je to bavilo pouze ze začátku. Zatímco ti, kteří to dotáhli až do konce, se mohli těšit alespoň z malého pokroku. Jelikož jsem použila jen pár cvičení, nemohlo dojít k výraznějšímu pokroku, ale u některých ke změně určitě došlo. Tudíž mohu potvrdit, že postupy knížky opravdu fungují.

Na ukázkou jsem vybrala 3 zdařilé práce.

Obrázek č. 11 Práce Adama Šulce

SABINA HORYNOVÁ

Obrázek č. 12 Práce Sabiny Horynové

PAVLÍNA ANTOŠOVÁ

Obrázek č. 13 Práce Pavlíny Antošové

6. Závěr

Má absolventská práce mě bavila a přinesla mi spoustu nových informací. Chvillemi bylo těžší pracovat s mými spolužáky, ale většinu to opravdu bavilo a považovali to za zpestření. Velice mě potěšilo, když jsem slyšela názory, jestli nechci vést hodiny výtvarné výchovy do konce školního roku.

Ráda bych poděkovala paní učitelce Dixové za poskytnutí hodin výtvarné výchovy, dále také těm mým spolužákům, kteří se mnou (pro většinu případů) ochotně spolupracovali a především paní učitelce Holé za odborné vedení.

Hodiny výtvarné výchovy jsem se snažila zdokumentovat, takže se můžete těšit i na video.

7. Zdroje

Obrázek č. 2 - <http://1url.cz/vt1FF>

Obrázek č. 3, 5, 8, 9 – Kniha „naučte se kreslit PRAVOU MOZKOVOU HEMISFÉROU“

Obrázek č. 7 - <http://1url.cz/Qt1Fa>

Obrázek č. 4, 6, 10 – Vlastní fotografie

Obrázek č. 11, 12, 13 – Práce spolužáků

Informace jsem čerpala z již zmiňované knihy.